

Kuikengroei zonder stress

Het streven van vleeskuikenuhouder Harrie Scholten is **weinig medicijnen** gebruiken: „Medicijnverbruik kost altijd geld en is niet goed voor het imago van de sector.”

Harrie (51) en Dinie (49) Scholten houden in het Gelderse Driel 42.000 vleeskuikens in twee stallen, een grote en een kleinere. Daarnaast werkt Harrie als bedrijfsleider op een vleeskuikenbedrijf van Marco Verbeek. Dat bedrijf huisvest 175.000 vleeskuikens in vier stallen in Homoet op 7 kilometer afstand. In 1993 namen Harrie en Dinie het bedrijf over van de ouders van Harrie. Het bedrijf omvatte toen 250 vleesvarkens en 14.000 vleeskuikens. Harrie werkte tot 2007 bij de bedrijfshulp. Daarna ging Harrie werken als bedrijfsleider en startte thuis met de bedrijfsontwikkeling. In 1994 diende familie Scholten een vergunning in en in 1998 konden ze starten met bouwen. Harrie bouwde een stal van 20 bij 60 meter. Omdat de familie dicht bij de dorpsrand woont, lukte het niet de oude stal te vervangen door een grotere. In 2009 sloopten ze de oude houten stal en vervingen die door een nieuwe van 12 bij 54 meter. Tot drie jaar geleden verbouwde de familie nog snijbloemen. „Dat was te kleinschalig om mee verder te gaan.” Beide bedrijven werken met een rondeduur van 7 weken. Harrie: „Elke drieënhalve week kuikens opzetten. Dat werkt arbeidstechnisch perfect.”

Werken aan antibioticavrij

„In januari 2014 zijn we 50 jaar klant bij Broederij Lagerwey”, vertelt Harrie. „Dus dat zegt genoeg. We zijn tevreden over de samenwerking.” De Scholtens voeren van WMU, de Winterswijkse Mengvoer Unie, en leveren de kuikens aan Jan van Ee. Via Lagerwey nam Harrie drie jaar geleden deel aan het Antibioticaproject van LNV. Van alle schakels uit de keten zaten pluimveehouders in de werkgroep. De insteek was om de hele keten antibioticavrij te maken.

De kleinere stal is klaar voor de opzet. De eerste vier dagen gebruikt Harrie Scholten Orthosol Phyto Acid in oplopende dosering. De kuikens starten dan goed op

„Vanaf toen zijn we gestopt met de preventieve opvang van de eendagskuikens met antibiotica. We hebben verschillende bijeenkomsten gehad, proeven uitgevoerd en vanaf die tijd gaan wij nóg bewuster om met het gebruik van antibiotica. Elke schakel moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Met Lagerwey werkt dat prima; bij de kuikens ontvangen we een kuikenaspoort. Dat vermeldt de gevoeligheid van de liggenblijvers en de uitval in de eerste week bij eerder opgezette koppels van dat vermeerderingsbedrijf. Als de broederij een koppel niet vertrouwt, geven ze dat aan ons door. Dan kunnen wij er rekening mee houden. Het werkt prettig op deze manier.”

Coccidiose succesvol aangepakt

Het afgelopen najaar hadden de Scholtens meer problemen met coccidiose, veroorzaakt door *Eimeria tenella*. Harrie: „We hebben van alles geprobeerd om eraf te komen. De vloer branden tijdens de leegstand, voer-

aanpassingen, drinkwaterleiding ontsmetten, maar het hielp niet voldoende. Onze dierenarts, Jeroen Leus van Demetris Dier-Gezondheid, dacht natuurlijk ook mee en hij schreef uiteindelijk Baycox voor nadat we bloedplekken in de stal hadden gevonden.”

Commercieel adviseur Theodoor Rutten van Lifarma leverde het waterontsmettingsmiddel en kwam met het middel Orthosol Phyto Acid. Rutten: „We hadden al eerder het product Orthosol Oreyucca voor het behoud en herstel van een gezonde darmflora.” Orthosol Oreyucca is een mix van plantenextracten met onder andere oregano en yucca. De werking is gebaseerd op het verstoren van het energiemetabolisme van de bacterieel. „Een pluimveehouder gebruikte Orthosol Oreyucca met zuur en dat verbeterde het resultaat. We proberen continu met de pluimveehouder mee te denken en innovatief bezig te zijn. Zo kwamen we tot Orthosol Phyto Acid.” Zoals de naam al doet vermoeden is dat een mix van de bovengenoemde plantenextracten en vetzuren waaronder boter- en caprinezuur. De actieve componenten carvacrol, thymol (menthol) en allicine (knoflooksap) heb-

MONIQUE VAN LOON-VAN DUIJNHOFEN

Het gereedmaken van de Phyto Acid: „Coccidiose legt druk op het vleeskuikenbedrijf. De vertering wordt minder waardoor de weerstand afneemt. Dus je moet zorgen dat de weerstand voldoende is. Phyto Acid helpt daarbij”

Vleeskuikenhouder Harrie Scholten: „Het signaleringsniveau is 17-34. Dat houdt in dat het antibioticagebruik nadere aandacht verdient. Ik verwacht voor 2013 onder het huidige streefniveau van 17 uit te komen”

ben een remmende werking op zowel grampositieve als gramnegatieve bacteriën. Dus het werkt tegen salmonella, E. coli, campylobacter, pasteurellastammen en streptokokken, diverse vormen van schimmels, coccidieën en parasieten.

Rutten: „Het gebruik van Orthosol Phyto Acid verlaagt het medicijngebruik en verbetert de resultaten op zowel leg- als vleespluimveebedrijven. Het zijn organische zuren en plantenextracten met een heilzame werking. Je ziet dat in de humane gezondheidszorg ook; knoflook bijvoorbeeld helpt je weerstand verhogen.” Harrie vult aan: „Wij hebben het product sinds driekwart jaar ingezet als een van de eerste vleeskuikenhouders. En we zijn tevreden.”

Naast het gebruik van Phyto Acid bevat het afmestvoer Monteban. Harrie: „Na de ronde goed schoonmaken en leegstand is de beste ontsmetting. Alle dingen samen hebben ervoor gezorgd dat het nu beter loopt.”

Goede weerstand, geen medicijnen

Harrie: „Een vleeskuiken moet je stressloos laten groeien. De vertering moet goed verlopen. Alle voeders zijn goed, de ene

voerfabrikant zal iets meer veiligheid inbouwen dan de andere. Elk koppel maakt coccidiose mee. De coccidiose legt druk op het vleeskuikenbedrijf. De vertering wordt minder waardoor de weerstand afneemt. Dus je moet zorgen dat de weerstand voldoende is. Phyto Acid helpt daarbij. Mijn doel is om zo weinig mogelijk medicijnen te gebruiken.”

Met de opzet van de vleeskuikens gebruikt Harrie de eerste vier dagen Phyto Acid in oplopende dosering. De kuikens starten dan goed op. Het is natuurlijk ook afhankelijk van de kuikenkwaliteit. „De laatste ronde thuis hadden we kuikens van 60-weekse ouderdieren. Vaak hebben die wat dooierrestontsteking. Van dag 0 tot en met 5 hebben we ze Phyto Acid gegeven en de start was prima. Op het bedrijf in Homoet zetten we vaak kantkuikens, van jonge vleeskuikenouderdieren, op. Gewoon goed in de gaten houden hoe ze het de eerste week doen.”

Rond twee weken leeftijd worden de kuikens voor Gumboro geënt. Nu meestal met een zware entstof vanwege de hoge omgevingsdruk. Zes of zeven dagen na de enting is de mest minder goed: je ziet witte flatsen in de stal. De kuikens reageren op de enting; dat is natuurlijk goed. Harrie: „We zetten dan ook een dag of vijf Phyto Acid in om de vertering op dat moment te ondersteunen. Je ziet dat direct in de water-voerverhouding: die zakt van 1,85 weer naar 1,70. Mijn streefniveau is 1,65-1,70. Je ziet de voeropname weer stijgen en de mestkwaliteit verbeteren.

Zo hebben we de laatste drie ronden geen medicijnen meer gebruikt.”

Kosten en opbrengsten

Rutten: „We werken met twee programma’s: een met inzet van Phyto Acid en vitamines en een met alleen het gebruik van Phyto Acid. Het is aan de pluimveehouder wat hij gebruikt.” Harrie voegt toe: „In Homoet gebruiken we wel vaak vitamines na het inzetten van Phyto Acid. Het is niet bij voorbaat zo, maar bij de opzet van kantkuikens biedt dat net wat meer ondersteuning.” Rutten: „Met vitamines komen de kosten op bijna 1 cent per afgeleverd kuiken. Bij alleen van Phyto Acid op 0,6 cent.”

En wat zijn de opbrengsten? Harrie: „Dat kun je natuurlijk niet direct meten. Feit is wel dat we eerste kwartaal 2013 op 30 dierdagdoseringen zaten en vanaf maart op 0. Het signaleringsniveau is 17-34. Dat houdt in dat het antibioticagebruik nadere aandacht verdient. Ik verwacht voor 2013 onder het streefniveau van 17 uit te komen.”

Harrie en Dinie zijn tevreden: „De uitval is bij ons altijd 1 à 2 procent. De laatste drie ronden lag de voerconversie 1.500 rond 1,30 en zonder medicijnen. Dat is natuurlijk niet het enige wat telt. Het saldo per vierkante meter is belangrijker. Medicijnverbruik kost altijd geld en is niet goed voor het imago van de sector. Dus we proberen zo min mogelijk in te zetten. Het loopt lekker zo: kuikens houden zonder trammelant.”

Monique van Loon-van Duijnhoven AgriContent